

مقایسه خودکارآمدی تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر چاق، دارای اضافه وزن و عادی در مقطع متوسطه

آمنه خلعتبری^{*۱}

(۱) کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، تنکابن، ایران

*نویسنده مسوول: amenehKhalatbari@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله ۹۲/۶/۲ تاریخ آغاز بررسی مقاله ۹۲/۸/۲۲ تاریخ پذیرش مقاله ۹۴/۱۰/۷

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی با نگرش به زندگی در دانش آموزان انجام شد. روش: پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه ی آماری این پژوهش شامل کلیه ی دانش آموزان دبیرستانی که در سال ۹۴-۹۳ مشغول به تحصیل بودند که از این تعداد، ۲۰۰ به عنوان نمونه به روش تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های مؤلفه های شخصیت نئو و نگرش به زندگی استفاده شد. اطلاعات بدست آمده از طریق ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره و بصورت همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش بین همه ی مولفه های شخصیت با نگرش به زندگی در سطح $P < 0/01$ ، رابطه معنادار وجود دارد. نتایج: نشان داد که بین مولفه های روان نژندی و نگرش به زندگی در دانش آموزان رابطه ی منفی و معنادار وجود دارد و بین مولفه های برون گرایی، گشودگی به تجربه، دلپذیری، وظیفه شناسی با نگرش به زندگی رابطه ی مثبت و معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر هر چقدر روان نژندی و افزایش یابد، نگرش به زندگی در دانش آموزان نیز کاهش می یابد و هر چقدر مولفه های برون گرایی، گشودگی به تجربه، دلپذیری، وظیفه شناسی افزایش یابد، نگرش به زندگی افزایش می یابد.

کلید واژگان: ویژگی های شخصیتی، نگرش به زندگی

مقدمه

شخص برخی مهارت های اجتماعی یاد دهند و وضع ظاهری و شیوه سخن گفتن او را بهبود بخشند تا وی واکنش مطلوبی در دیگران برانگیزد (توکال^۲، ۲۰۱۱). روان شناسان در بحث از شخصیت، بیش از هر چیز به تفاوت های فردی توجه دارند، یعنی ویژگی هایی که یک فرد را از افراد دیگر متمایز می کنند. روان شناسان در مورد تعریف دقیق شخصیت اتفاق نظر ندارند (دری^۳، ۲۰۱۰).

مفهوم شخصیت و ویژگی های شخصیتی^۱ افراد در روانشناسی یک مفهوم رایج و معمول اما در عین حال فوق العاده پیچیده می باشد. واژه شخصیت در زبان روزمره معانی گوناگونی دارد. مثلاً وقتی که در مورد کسی گفته می شود بسیار با شخصیت است غالباً درجه کارآیی و جاذبه اجتماعی وی مورد نظر است. معمولاً در پرورش شخصیت، سعی بر این است که به

نتایج آنها است. کلی^۷ یکی از روان شناسان شناختی معاصر، روش خاص هر فرد را در جستجو برای تفسیر معانی زندگی شخصیت می داند و بالاخره فروید^۸ عقیده دارد که شخصیت از نهاد خود و فراخود ساخته شده است (به نقل از لانسبوری^۹، ۲۰۰۳).

پژوهش ها نشان می دهند که طیف وسیعی از ویژگی های شخصیتی با رفتار های نایمن و حادثه ساز رابطه دارند. وجدانی بودن یکی از ویژگی های شخصیتی است که توسط بریک و مانت^{۱۰} (۱۹۹۱)، به عنوان قابل اعتماد بودن و دقیق، سخت کوشی، مسئول بودن تعریف شده است. تفاوت های فردی در تمایل به نشان دادن الگوهای پایدار فکر، احساس و عمل تعریف شده است. شخصیت مفهومی ساده و عینی که بتوان به راحتی آن را تعریف نمود، نمی باشد بلکه مفهومی انتزاعی یا به اصطلاح سازه است و این حقیقت که شخصیت یک سازه است، تعریف آن را دشوار می سازد. راس^{۱۱} (۱۹۹۲)، بر این باور است که باید نظریه ی شخصیت این هدف را داشته باشد که رفتار آدمی را در شرایط و اوضاع و احوال گوناگون پیش بینی کند. از این رو، در تعریف شخصیت می گوید، شخصیت مفهومی است که اجازه می دهد تا پیش بینی کنیم آدمی در اوضاع و احوال معین چه رفتاری خواهد داشت (به نقل از معمار، ۱۳۸۴).

شخصیت مجموعه ای پایدار از ویژگی ها و گرایش هاست که مشابهت ها و تفاوت های رفتار روان شناختی افراد (افکار، احساسات و اعمال) را که دارای تداوم زمانی بوده و ممکن است به واسطه فشارهای اجتماعی و زیست شناختی موقعیت های بلاواسطه شناخته شوند یا به آسانی درک شوند، مشخص می کند (دینر^۱، ۲۰۱۱).

نظری اجمالی به تعاریف شخصیت، نشان می دهد که تمامی معانی شخصیت را نمی توان در یک نظریه خاص یافت، بلکه در حقیقت تعریف شخصیت به نوع تئوری و نظریه هر دانشمند بستگی دارد. برای مثال راجرز^۲، شخصیت را یک خویشتن سازمان یافته دائمی می داند که محور تمام تجربه های وجودی است. آلپورت^۳ از شخصیت به عنوان یک مجموعه عوامل درونی که تمام فعالیت های فردی را جهت می دهد، نام می برد. واتسون^۴ پدر رفتار گرایان، شخصیت را مجموعه سازمان یافته ای از عادات می پندارند. تعریف شلدون این است: شخصیت سازمان پویای جنبه های ادراکی و انفعالی و ارادی و بدنی (شکل بدن و اعمال حیاتی بدن) فرد آدمی است (بانگرت^۵، ۲۰۰۹).

اریکسون^۶، روان پزشک و پسیکوانالیست، معتقد است که رشد انسان از یک سلسله مراحل و وقایع روانی اجتماعی ساخته شده و شخصیت انسان، تابع

7 - Kelli
8 - Freud
9 - Lansbury
10 - Bryce and Mounts
11 - Ras

1 - Diener
2 - Rogers
3 - Allport
4 - Watson
5 - Bangertter
6 - Ericsson

نگرش ها در زندگی افراد اهمیت به سزایی دارند تا آنجا که برخی از صاحب نظران همچون توماس، موضوع اصلی روان شناسی اجتماعی را «نگرش» می دانند و آن را علم مطالعه ی نگرش های افراد تعریف می کنند. بخشی از این اهمیت ناشی از آن است که این صاحب نظران مطالعه ی نگرش را برای درک رفتار اجتماعی حیاتی می دانند. بخش دیگری از این اهمیت مبتنی بر این فرض است که نگرش ها تعیین کننده ی رفتارها هستند و این فرض به طور ضمنی دلالت بر این امر دارد که با تغییر دادن نگرش های افراد می توان رفتارهای آنها را تغییر داد. از فواید دیگری که برای نگرش ها ذکر کرده اند این است که با افزایش نگرش های شخصی در مورد مسائل مختلف، احتیاج او به تفکر و اخذ تصمیم های تازه کم می شود و رفتار او نسبت به آن چیزها، عاداتی، قالبی، شخصی و قابل پیش بینی می گردد. در نتیجه زندگی اجتماعی او آسان می شود. آگاه بودن از نگرش های افراد می تواند دارای اهمیت زیادی باشد. اگر نگرش های افراد را بدانیم می توانیم رفتار آنان را پیش بینی کنیم و بر رفتار آنان کنترل داشته باشیم (کریمی، ۱۳۸۹).

گیسون معتقد است: نگرش به زندگی یک مفهوم درونی است که باعث توان سازش با استرسورها می شود. همچنین نگرش به زندگی با بعد معنوی کیفیت زندگی ارتباط نزدیکی دارد. بنابراین نگرش بهتر به زندگی باعث تقویت ابعاد روانی و معنوی فرد و کیفیت زندگی بهتر فرد می شود. نگرش از سه عنصر شناختی، عاطفی و رفتاری تشکیل می یابد عنصر شناختی به اطلاعات و دانسته های فرد

در مورد یک موضوع، رویداد یا عمل اطلاق می گردد. بعد عاطفی به احساس خوب یا بد، مثبت یا منفی، مفید یا غیر مفید بودن شخص اشاره دارد. بعد رفتاری نگرش آمادگی شخص برای عمل را در نظر دارد. این سه عنصر مؤلفه های تشکیل دهنده حالتی به نام نگرش است. این حالت نه تنها از ترکیب این سه عامل ناشی می شود بلکه تعامل آنها با یکدیگر نیز در این زمینه نقش دارد. به عبارت دیگر شناخت فرد در زمینه خاصی و اطلاعات او در این رابطه احساسات و عواطف او را تحت تأثیر قرار داده و حالت خوشایند یا ناخوشایند نسبت به این موضوع در او پدید می آورد. از سوی دیگر احساسات مثبت یا منفی و عواطف خوشایند یا ناخوشایند بر روی شناخت افراد اثر می گذارد و برداشت های متفاوتی در او پدید می آورد و هر کدام از شناخت ها و احساس ها آمادگی برای عمل انسان را متأثر می سازد. بنابراین یک رابطه تعاملی عمیق بین مؤلفه های نگرش وجود دارد، که نه تنها هر کدام در پیدایش و شکل گیری نگرش اثر گذار است بلکه هر کدام از آنها دیگر را نیز متأثر می سازد (کریمی، ۱۳۸۹). با توجه به مطالب گفته شده پژوهشگر درصدد پاسخگویی به سوالات زیر است که آیا: بین ویژگی های شخصیت با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

- آیا بین روان نژندی با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟
- آیا بین برون گرایی با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

حاضر در کلاس پرسشنامه های مؤلفه های شخصیت، نگرش به زندگی ارائه گردید.

ابزار اندازه گیری

پرسشنامه مؤلفه های شخصیت (پنج عاملی شخصیت نئو): این پرسشنامه توسط کاستا^۱ (۱۹۹۲)، تهیه شده است. پرسشنامه ی پنج عاملی نئو، یک پرسشنامه ی ۶۰ سؤالی است که برای ارزیابی پنج عامل شخصیت است که هر عامل با ۱۲ سوال سنجیده می شود و شامل روان نژندی، (اضطراب، تنش، ترحم جویی، خصومت، تکانش وری، افسردگی و عزت نفس پایین)، این پرسشنامه دارای مقیاس ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم است. شیوه نمره گذاری سؤالات به صورت پنج گزینه ای از کاملاً مخالفم (۰)، مخالفم (۱)، نظری ندارم (۲)، موافقم (۳)، و کاملاً موافقم (۴) است. برخی پرسش ها به صورت معکوس نمره گذاری می شود. مدت زمان لازم جهت تکمیل پرسشنامه ۱۰ تا ۱۵ دقیقه است و پرسشنامه به صورت خودسنجی مورد استفاده قرار می گیرد. نظر به اینکه فرم کوتاه در جامعه ایرانی هنجاریابی نشده است، پرسشنامه دارای نرم ایرانی نیست ولیکن در پژوهشی که توسط فرنام و همکارانش (۱۳۸۵) بر روی گروهی از دانشجویان ایرانی انجام شد، میانگین و انحراف معیار زیر مقیاس های آزمون به شرح دست آمد. گروسی (۱۳۸۵)، با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب پایایی ابزار را برای عوامل اصلی روان نژندی،

- آیا بین انعطاف پذیری با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

- آیا بین دلپذیر بودن با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

- آیا بین مسئولیت پذیری با نگرش به زندگی در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

روش تحقیق، جامعه و نمونه پژوهش

تحقیق حاضر از نوع همبستگی است و روش همبستگی زمانی استفاده می شود که دو یا چند دسته از اطلاعات مختلف مربوط به یک گروه یا یک دسته اطلاعات از دو یا چند گروه را در اختیار دارد، این روش برای مطالعه میزان تغییرات در یک یا چند عامل در اثر تغییرات یک یا چند عامل دیگر است (نادری و سیف نراقی، ۱۳۸۹). با توجه به موضوع و هدف پژوهش که تعیین رابطه بین ویژگی های شخصیتی نئو (به عنوان متغیر پیش بین) با نگرش به زندگی (به عنوان متغیر ملاک) در دانش آموزان بود. جامعه آماری پژوهش، دانش آموزان دبیرستانی شهر تنکابن که در سال ۹۳-۹۴ در مقطع مشغول به تحصیل بودند. در این تحقیق از میان کلیه ی دانش آموزان که به عنوان جامعه ی آماری انتخاب شدند، با استناد به جدول مورگان و تحقیقات مشابهی که تعداد نمونه آنها مشابه با تعداد نمونه این پژوهش بوده لذا ۲۰۰ نفر به صورت تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. بدین صورت که به صورت تصادفی ۱۰ مدرسه انتخاب و از هر مدرسه ۲۰ کلاس به تصادف انتخاب شد و به کلیه دانش آموزان

برون گرایی، انعطاف پذیری، دلپذیری، و با وجدانی به ترتیب، ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸، ۰/۸۷ به دست آورده است (به نقل از احمدی، ۱۳۹۱).

- پرسشنامه نگرش به زندگی: پرسشنامه نگرش به زندگی توسط باتیستا (۱۹۷۳) طراحی شده است. نسخه اولیه شاخص نگرش به زندگی از ۲۸ عبارت تشکیل شده بود، که آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه ای میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر یک از آنها اعلام کند. این آزمون شامل دو زیر مقیاس چارچوب (ذهنی) و تکمیل (هدف) است. هریک از این زیرمقیاس ها شامل ۱۴ عبارت است. که از این تعداد ۷ عبارت بصورت منفی و ۷ عبارت بصورت مثبت بیان شده اند. مجموعه نمرات عبارت مثبت هر دو زیر مقیاس، نمره کل نگرش به

زندگی را بدست می دهد. ۱) عبارت مثبت مربوط به زیرمقیاس چهارچوب ۱-۷-۱۱-۱۴-۲۳-۲۵-۲۸. ۲) عبارت مثبت مربوط به زیرمقیاس تکمیل ۲-۵-۱۹-۲۰-۲۱-۲۴-۲۷. در این عبارات به گزینه ی موافقم ۳ امتیاز، نظری ندارم ۲ امتیاز، مخالفم ۱ امتیاز تعلق می گیرد. دامنه ی عبارات در این آزمون بین ۱۴ و ۴۲ متغیر است. نمره ی زیاد آزمودنی بیانگر داشتن معنای فردی بالا و نمره ی پایین وی نشان دهنده ی معنای فردی کم نسبت به زندگی است. در سال ۱۹۹۸ شاخص نگرش به دلیل وجود معایبی از لحاظ روش شناسی توسط دباتس مورد تجدید نظر قرار گرفت. دباتس (۱۹۹۸)، ضریب اعتبار این پرسشنامه را ۰/۸۴ گزارش کرده است (به نقل از جوکار، ۱۳۸۸).

یافته ها

جدول ۱. مشخصه های آماری متغیرهای مولفه های شخصیتی، نگرش به زندگی

متغیرها کمینه نمرات	میانگین	انحراف استاندارد	بیشینه نمرات
روان آزردهی	۲۰,۵۶	۳,۸۶۱	۱۴
برون گرایی	۲۰,۹۱	۳,۱۱۴	۱۵
انعطاف پذیری	۲۱,۰۶	۲,۹۷۳	۱۴
دلپذیربودن	۲۰,۶۲	۲,۹۳۶	۱۵
مسئولیت پذیری	۲۰,۹۷	۳,۲۴۹	۱۴
اهمال کاری	۲۱,۹۸	۳,۸۶۹	۱۶
نگرش به زندگی	۲۸	۹,۳۹۴	۱۲

جدول ۲. خلاصه تحلیل رگرسیون گام به گام متغیرهای روان آزردهی، دلپذیر بودن، برون گرایی

متغیرهای مدل	R	R^2	ΔR^2	خطای استاندارد
اول روان آزردهی	۰,۸۰۹	۰,۶۵۵	۰,۶۵۳	۵,۵۳۵
دوم روان آزردهی، دلپذیر بودن	۰,۸۳۶	۰,۷۰۳	۰,۷۰۰	۵,۱۴۴
سوم روان آزردهی، دلپذیر بودن، برون گرایی	۰,۸۴۵	۰,۷۱۳	۰,۷۰۹	۵,۰۶۷

جدول ۳. تحلیل رگرسیون (متغیر که با استفاده از مدل گام به گام وارد معادله رگرسیون شده اند)

شاخص ها منبع تغییرات	ضریب تفکیکی رگرسیون (b)	خطای معیار	ضریب استاندارد تفکیک رگرسیون (B)	آزمون T برای معناداری شیب خط رگرسیون	سطح معناداری
مقدار ثابت	۶۸,۴۶۵				
مدل اول روان آزردهی	-۱,۹۶۸	۰,۱۰۲	-۰,۸۰۹	-۱۹,۳۶۹	۰,۰۰۱
مقدار ثابت	۲۷,۴۲۰				
مدل دوم روان آزردهی	-۱,۲۰۴	۰,۱۶۴	-۰,۴۹۵	-۷,۳۲۰	۰,۰۰۱
مدل سوم دلپذیر بودن	۱,۲۲۸	۰,۲۱۶	۰,۳۸۴	۵,۶۸۱	۰,۰۰۱
مقدار ثابت	۱۲,۳۱۵				
مدل سوم روان آزردهی	-۰,۸۸۸	۰,۲۰۱	-۰,۳۶۵	۴,۴۱۵	۰,۰۰۱
مدل سوم آزردهی	۰,۹۰۵	۰,۲۴۶	۰,۲۸۳	۳,۶۸۵	۰,۰۰۱
مدل سوم دلپذیر بودن برون گرایی	۰,۷۳۱	۰,۲۷۶	۰,۲۴۲	۲,۶۴۵	۰,۰۰۹

نتایج جدول شماره ۱ نشان می دهد که بالاترین میانگین مولفه های شخصیتی مربوط به مولفه انعطاف پذیری با میانگین ۲۱,۰۶ با انحراف استاندارد ۲,۹۷۳ و بیشینه نمرات ۲۷ و کمینه نمرات ۱۴ و کمترین میانگین مولفه های شخصیتی مربوط به مولفه روان آزردهی با میانگین ۲۰,۵۶ با انحراف استاندارد ۳,۸۶۱ و بیشینه نمرات ۲۸ و کمینه نمرات ۱۴، میانگین نگرش به زندگی ۲۸ با انحراف استاندارد ۹,۳۹۴ و بیشینه نمرات ۴۲ و کمینه نمرات ۱۲ است.

نتایج جدول شماره ۲ نمایانگر این است که متغیر روان آزردهی قادر به توجیه ۶۵,۳ درصد واریانس نگرش به زندگی ($\Delta R^2 = 0,653$) شده است. با اضافه شدن متغیر دلپذیر بودن به متغیر روان آزردهی باعث اضافه شدن ۵ درصد به واریانس نگرش به زندگی شده است. و متغیرهای روان آزردهی، دلپذیر بودن قادر به توجیه ۷۰ درصد واریانس نگرش به زندگی ($\Delta R^2 = 0,709$) شده است. با اضافه شدن متغیر برون گرایی به متغیرهای روان آزردهی، دلپذیر بودن با اضافه شدن ۱ درصد واریانس نگرش به زندگی شده است و متغیرهای روان آزردهی، دلپذیر بودن، برون گرایی قادر به توجیه ۷۰,۹ درصد واریانس نگرش به زندگی ($\Delta R^2 = 0,709$) شده است.

در مدل اول متغیر برون گرایی وارد معادله شده و معادله آن به صورت زیر تنظیم گردیده است.

$$\hat{Y} = a + b_1 x_1$$

(متغیر روان آزردهی)

$$x = (-1,968) + 68,465 = \text{نگرش به زندگی}$$

با توجه به نتایج جدول ۳ مشخص می شود مقدار β استاندارد شده مربوط برون گرایی ۰,۸۰۹- است این عدد نشان می دهد که متغیر روان آزردهی به طور معکوس بر نگرش به زندگی اثر دارد و متغیر روان آزردهی ۰,۸۰۹- تغییرات متغیر ملاک نگرش به زندگی را پیش بینی کند.

اگر یک واحد تغییر در متغیر پیش بین روان آزردهی مشاهده کنیم متغیر ملاک نگرش به زندگی ۰,۸۰۹- تغییر می کند بدین معنا که با افزایش روان آزردهی، نگرش به زندگی کاهش پیدا می کند. چنانچه دیده می شود مقدار T مربوط به متغیر برون گرایی ۱۹,۳۶۹- در سطح ۰,۰۱ معنادار است.

در مدل دوم متغیرهای روان آزردهی، دلپذیر بودن وارد معادله شده و معادله آن به صورت زیر تنظیم گردیده است.

$$\hat{Y} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2$$

(متغیر دلپذیر بودن) ۱,۲۲۸+ (متغیر روان آزردهی)

$$-1,204 + 27,420 = \text{نگرش به زندگی}$$

با توجه به نتایج جدول ۳ مشخص می شود مقدار β استاندارد شده مربوط دلپذیر بودن ۱۰,۳۸۴ است این عدد نشان می دهد که متغیر دلپذیر بودن به طور مستقیم بر نگرش به زندگی اثر دارد و متغیر دلپذیر بودن ۰,۳۸۴ تغییرات متغیر ملاک نگرش به زندگی را پیش بینی کند.

نتایج پژوهش نشان داد، هر چقدر روان نژندی افزایش یابد، نگرش به زندگی در دانش آموزان کاهش می یابد و هرچقدر مولفه های برون گرایی، گشودگی به تجربه، دلبذیری، وظیفه شناسی افزایش یابد، نگرش به زندگی افزایش می یابد. این نتیجه با نتایج کوشکی (۱۳۹۰)، عظیم زاده پارسی (۱۳۹۰)، توکال (۲۰۱۱)، لانس بری (۲۰۰۳)، همخوانی داشته و آن ها را مورد تایید قرار می دهد. عامل شخصیتی روان نژندی به تمایل فرد برای تجربه اضطراب، تنش، خصومت و افسردگی برمی گردد، یعنی افرادی که سلامت روانی مطلوبی ندارند، در نتیجه نگرش به زندگی کمتری دارند. روان نژندی به واسطه ی مرتبط بودن با صفات شخصیتی منفی الگوهای ناسالمی از ارتباط شخص با محیط اجتماعی و فیزیکی ایجاد می کنند که در جهت تکانشگری، ضداجتماعی و بی توجه بودن به دیگران می باشد. وجود چنین الگوی رفتاری عامل سوگیری در تفسیر و توجه به محرک های درونی و بیرونی و احساس تنهایی است و با قضاوت های نادرست همراه می باشد که نهایتاً به آگاهی بازدارنده منجر می شود. علی رغم اینکه اهمال کاری مجموعه ای از عناوین و اولویتهای تحقیقاتی را در دنیا به خود اختصاص داده، رابطه آن با انواع اختلالات شخصیتی به اثبات رسیده است. بطوری که پیشرفت تعلل در کارها در درجات بالا جنبه مرضی و بیمار گونه به خود گرفته است، که نه تنها سلامت جسم و روان را تهدید می کند، بلکه صدمات جبران ناپذیر اقتصادی و اجتماعی را ایجاد

اگر یک واحد تغییر در متغیر پیش بین دلبذیر بودن مشاهده کنیم متغیر ملاک نگرش به زندگی ۰,۳۸۴ تغییر می کند بدین معنا که با افزایش دلبذیر بودن، نگرش به زندگی افزایش پیدا می کند. چنانچه دیده می شود مقدار T مربوط به متغیر دلبذیر بودن ۵۵,۶۸۱ سطح ۰,۰۱ معنادار است.

در مدل سوم متغیرهای روان آزردهی، دلبذیر بودن، برون گرایی وارد معادله شده و معادله آن به صورت زیر تنظیم گردیده است.

$$\hat{Y} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3$$

(متغیر برون گرایی) ۰,۷۳۱ + (متغیر دلبذیر بودن) ۰,۹۰۵ + (متغیر روان آزردهی) ۰,۸۸۸ -
۱۲,۳۱۵ = نگرش به زندگی

با توجه به نتایج جدول مشخص می شود مقدار β استاندارد شده مربوط برون گرایی ۰,۲۴۲ است این عدد نشان می دهد که متغیر برون گرایی به طور مستقیم بر نگرش به زندگی اثر دارد و متغیر برون گرایی ۰,۲۴۲ تغییرات متغیر ملاک نگرش به زندگی را پیش بینی کند.

اگر یک واحد تغییر در متغیر پیش بین برون گرایی مشاهده کنیم متغیر ملاک نگرش به زندگی ۰,۲۴۲ تغییر می کند بدین معنا که با افزایش برون گرایی، نگرش به زندگی افزایش پیدا می کند. چنانچه دیده می شود مقدار T مربوط به متغیر برون گرایی ۲,۶۴۵ در سطح ۰,۰۱ معنادار است.

بحث و نتیجه گیری

می کند. نگرش ضعیف به زندگی و اهمال کاری می تواند موجب به کارگیری مکانیسم های مقابله و سازگاری نامؤثر در افراد شده و متعاقباً موجب افزایش تنش در آنان گردد و افزایش تنش خود در ارتباط مستقیم با عوامل فیزیکی و جسمی بوده و می تواند شدت بیماری روان نژندی را در فرد افزایش دهد (قربانی، ۱۳۸۵). عامل شخصیتی برون گرایی به جرأت طلبی و پر انرژی بودن بر می گردد، هرچه فرد خود را پر انرژی تر و در سطح بالایی بداند، اعتماد به نفس بیشتری دارد. افراد برونگرا افرادی اجتماعی، دوستدار دیگران، علاقه مند به شرکت مداوم در اجتماعات و مهمانی ها و در عمل قاطع، فعال و اهل گفتگو هستند. آنها هیچ گاه خود را دست کم نمی گیرند و به این جهت به اهمال کاری کشیده نمی شوند. خود را فردی بی دست و پا تصور نمی کنند و از این جهت احساس خود کم بینی ندارد. قضاوت هایشان درباره خود، به صورت موردی نیست و رفتارشان را به طور منطقی ارزیابی کنند. آنها عاقلانه و مثبت عمل کنید و از منفی بافی می پرهیزند. فرد برون گرا از بودن با مردم لذت می برد. پر از انرژی است و اغلب مثبت اندیش است. آنها اغلب اشخاص پرچانه که مدام در حال حرف زدن و شور و هیجان بوده و در جمع با جرات حرف می زنند و توجه را به خود جلب می کنند (کریمی، ۱۳۸۷). عامل شخصیتی گشودگی به تجربه، عاملی است که به هنر و هنرمندی بر می گردد و افرادی که دارای این ویژگی هستند، دارای حس کنجکاوی بیشتری هستند. گشودگی راهی بزرگ به سوی هیجان، مخاطرات، تفکرات غیر

معمول، تصویر سازی ذهنی، کنجکاوی، تجارب گوناگون و نگرش مثبتی نسبت به زندگی دارند. به طور کلی افراد دارای صفت گشودگی به تجربه، هم درباره دنیای درونی و هم درباره دنیای بیرونی کنجکاو هستند و زندگی آنها از لحاظ تجربه غنی است، چون تجارب جدید را می پسندند و می خواهند آنها را لمس کنند، خود به دنبال تجارب می روند و سعی می کنند تجارب مختلفی کسب کنند. البته این مساله بدان معنی نیست که آنها همواره در صدد پذیرش عقاید جدید هستند. ممکن است چنین اتفاقی بیفتد و یا اینکه رخ ندهد. آنها تمایل دارند این ایده های جدید را بشنوند، بررسی کنند و مورد توجه قرار دهند، هر چند آنها را بپذیرند یا نپذیرند. این افراد هیجانی تر هستند و انواع مختلفی از هیجانات مثبت را تجربه می کنند و شدت تجربه این هیجانات در آنها بیشتر از سایر افراد است، به دلیل توانایی ارتباط بالا، دوستان زیادی دارند. آنها علاقمند هستند همیشه سوال کنند و آماده پذیرش عقاید سیاسی و اجتماعی اخلاقی هستند. این تمایلات به این معنی نیست که آنها افرادی غیر اصولی هستند و پایبندی به اصول و عقاید خود ندارند. این افراد به ارزشهای اجتماعی اهمیت می دهند و اصول رفتاری و خصوصیات اخلاقی را بدون قید و شرط قبول می کنند (قربانی، ۱۳۸۵). عامل شخصیتی دلپذیر بودن، تجربه های مثبت بیشتری را در انسان ایجاد می کند و فرد را در تطابق اجتماعی و کسب موفقیت همراهی می کند. دلپذیر بودن در واقع به تفاوت بین انسان ها در همکاری های بین فردی و هارمونی اجتماعی دلالت می کند. آنها افرادی پر شور و دوست داشتنی

- عظیم زاده پارسی، آرزو. (۱۳۹۰). بررسی ارتباط بین مؤلفه های مدل پنج عاملی شخصیت و شادکامی در دانشجویان. فصلنامه روانشناسی تربیتی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، سال دوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۰، ۶، ۱-۱۲.

- قربانی، الیاس. (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی سازمانی و رضایت شغلی دبیران دوره راهنمایی نواحی چهارگانه شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی چاپ نشده، دانشگاه آزاد اسلامی شیراز.

- کریمی، یوسف. (۱۳۸۷). روان شناسی شخصیت (چاپ دوازدهم). تهران: موسسه ی نشر ویرایش.

- کوشکی، شیرین. (۱۳۹۰). رابطه ی ویژگی های شخصیتی با عوامل رضایت شغلی دبیران.

- کریمی، یوسف. (۱۳۷۹). نگرش و تغییر نگرش (چاپ اول). تهران: انتشارات ویرایش.

- گروسی فرشی، میر تقی. (۱۳۹۰). رویکرد نوین در ارزیابی شخصیت، تبریز: انتشارات پژوه.

- معمار، محمد علی. (۱۳۸۴). بررسی رابطه موضع کنترل و تیپ شخصیتی A و B دبیران مدارس راهنمایی شهر اصفهان با رضایت شغلی آنان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی.

- نادری، عزت الله و سیف نراقی، مریم. (۱۳۸۹). روشهای تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی. تهران: انتشارات ارسباران.

- Bangerter, A. (2009). The influence of personality and life events on subjective well-being from a life span perspective. *Journal of Research in Personality*. 44(3), 345-354.

- Briggs Myers, Isabel. (2010). *Gifts Differing: Understanding Personality*.

هستند. انسان هایی با ویژگی دلپذیر بودن، در بین دیگران اعتبار به دست می آورند. بنابراین آنها محتاط، دوستانه، بخشنده، کمک کننده و خواهان مصالحه با دیگران هستند، اغلب اوقات برای دیگران وقت دارند، چون در عین برنامه ریزی انعطاف پذیرند، اگر مدتی را با آنها سپری کنید، احساس خوب و انرژی مضاعف پیدا می کنید (گروسی، ۱۳۹۰). عامل شخصیتی وظیفه شناسی، به دلیل ویژگی های کارآمدی، شایستگی، وظیفه مداری در مقابله با یک موقعیت تنیدگی را از راهبردهای حل مساله بیشتر استفاده می کنند. افراد وظیفه شناس به دلیل اینکه آمادگی مواجهه با مسایل و مشکلات زندگی را دارند، منظم و با برنامه هستند و از کیفیت زندگی خوبی برخوردارند. وظیفه شناس ها به اصول اخلاقی پای بند هستند و تا کارشان را درست و تمام انجام ندهند، آرام نمی گیرند. آنها به خانواده خود وفادارند و از مقامات مافوق اطاعت می کنند. کار زیاد، ویژگی بارز این گونه ی شخصیتی است. وظیفه شناس ها موفقیت طلب هستند، آنها بیشتر به راه حل مشکل فکر می کنند تا به علت آن. مسئولیت خطاهای خود را می پذیرند و برای جبران آن کاری انجام می دهند (قربانی، ۱۳۸۵).

منابع

- احمدی، محسن. (۱۳۹۱). مقایسه سبک های دفاعی و ویژگی های شخصیتی در افراد معتاد و عادی، فصلنامه اعتیاد پژوهی سوء مصرف مواد، ۶(۲۳)، ۳۹-۵۰.

- Deary, Ian. (2010). Personality correlates of happiness and sadness: EPQ-R and TPQ compared. *Personality and Individual Differences*. 38(5), 1085-1096.
- Diener, Ed. (2011). The relation between self-aspect congruence, personality and subjective well-being. *Personality and Individual Differences*. 22(2), 100-129.
- Lansbury J.W, (2003). An investigation of personality traits in relation to career satisfaction. university of Tennessee , Knoxville Mischel ,W. toward a cognitive social learning reconceptualization of personality. *Psychological Review*.
- Tokal. D.M, (2011). relative contributions of congruence and personality dimensions to job satisfaction , *journal of vocational behavior*.

Quarterly Journal of Educational Psychology

Islamic Azad University Tonekabon Branch

Vol. 5, No. 1, spring 2014, No 17

Journal of Educational
Psychology

Compare academic self-efficacy and academic performance between obese and overweight, and normal male students in the high schools

Ameneh Khalatbari ^{1*}

1) M.A of General Psychology, Islamic Azad University Tonekabon Branch, Tonekabon, Iran

*Corresponding author: amenehKhalatbari@gmail.com

Abstract

This study examined the relationship between personality traits and attitudes in students was conducted. Methods: The study was a correlation. The study population consisted of all high school students who were studying in 94-93 years this number, 200 were randomly selected for sampling. To collect data from questionnaires element of personality, and attitude to life, was used. Information obtained through the Pearson correlation coefficient and multiple regression and analyzed simultaneously Grftnd. Results: According to the study, among all the elements of character and attitude to life at $01/0 > P$, relationship There are significant. Results showed that the components of neurosis and attitude to life and there is a significant negative relationship between the student component of extraversion, openness to experience, chunky, conscientiousness and positive attitude to life and significant relationship There. In other words, how much neurosis and increase students' attitude to life may be reduced and how the components of extraversion, openness to experience, chunky, increased conscientiousness, attitude to life is increased.

Key words: personality traits, attitudes to life
